

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IV. Eligitur posterior sententia, & satisfit argumentis prioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

28

Secunda eius sententiæ probatio sic habet. Inter differentiam infimam, & subalternam debet esse aliqua distinctio rationis. Tum, quia id est in concessio apud plerisque aduersariis: tum etiam, quia altera est gradus superior, & altera inferior: horum autem graduum distinctio vniuersim, est à nobis probata lib. præcedenti. Eiusmodi autem distinctio rationis vtriusque differentia debet esse mutua, & reciproca, ita, vt quantum differentia subalterna ab infima, tantundem infima è contrario distinguatur à subalterna, quod exemplo distinctionis realis, & aliarum etiam relationum non semel est à nobis ostensum in Metaph. Sed differentia subalterna ita est ratione distincta ab infima, vt eam formaliter non inuoluat: ergo etiam infima ita distinguitur à subalterna, vt eam formaliter non cohibeat.

29

Tertia eius sententiæ probatio esto. Species hominis v. g. componitur ex genere, & differentia metaphysicè vtrique, siue logice, sed compositio metaphysica fit ex partibus adæquatè distinctis, & quarum neutra formaliter complectitur alteram: ergo &c. maior conspicua est: minor suadetur paritate compositionis physica, in qua, siue sit ex materia, & forma substantiali, siue ex subiecto, & accidenti, siue ex extremis continuis, siue ex natura, & subsistentia semper partes adæquatè, & ex toto sunt distinctæ, ita, vt neutra altera includat realiter: Equidem alias ex homine, & animali compositio metaphysica fieri posset; quod quis absurdum non censeat? Postrema eius opinionis probatio est talis. Ex opposita, sequeretur, fore vt differentia infima equi v. g. per hinnibile, vel propriè, sed certè, translative explicata, haud esset tantum differentia, sed tota species: hæc enim, quid aliud est, quam genus, & differentia: sed ea, qua de loquimur, esset genus, & differentia; genus, quia illud formaliter includit iuxta contrarios; differentia verò, quia nequit seipsam veluti dediscere, siue à se distingui. Vno verbo: ea differentia esset formaliter animal hinnibile, adeoque totus equus: animal; quia hoc est eius genus: hinnibile verò, vt per se liquecit.

CAPVT IV.

Eligitur posterior sententia, & satisfit argumentis prioris.

30

ARbitror, posteriorem sententiam esse multis partibus veriorē: tum propter eius argumenta: tum etiam, quia est magis consona iis, quæ disseram in metaph. lib. 5. tra& 1. de differentiis infimis, non tantum specierum, de quibus modo, sed etiam quorumuis aliorum graduum superiorum. Citato namque loco ostendam, nullam differentiam infimam transcendere quidditatiue ab ente: multo ergo minus transcendere poterunt à generibus inferioribus, magisque crassis, atque compositis vltimæ specierum differentia. Quo autem expeditius respondere possimus rationibus in contrarium adductis animaduertendum est, differentias vltimas specierum propriè innominatas esse, nec explicari à nobis posse, aut solere, nisi improprie, & vocibus aliunde emendicatis, eis nimirum, quibus, aut differentia subalternæ cumulatim sumptæ, aut totæ species, aut proprietates quarto modo strictè significantur.

31

Ecquid enim est rationale, per quod hominis specifica differentia solet explicari, quam intelle-

ctuum ministerio sensuum, siue intellectuum, ac sensitiuum, ac per consequens plurium differentiarum subalternarum, nomen proprium? Ecquid hinnibile, quod translaturum est ad significandam differentiam propriam equi, eamque formalitatem, addit talis sensibilitas equi supra rationem communem sensibilitatis, ac vitæ, quam vocabulum proprietatis cuiusdam equi quarto modo? Ecquid denique dualitas, qua solet significari differentia quædam infima numeri, quam totius speciei nomenclatura, aut apprehensio, qua dicitur vltimò differre cognitio, vt sic, à iudicio, & discursu, quam vox integræ etiam speciei?

32

Et quidem hoc haud mirum vlli debet contingere, rem si rectè perpendat. Namque voces subtilitatem intellectus nequaquam possunt assequi: proinde licet intellectus valeat discernere differentias infimas specierum, tum à quauis complexione differentiarum subalternarum, tum à speciebus ipsis, tum etiam ab earum proprietatibus quarto modo, haud propterea fiet, id posse facultatem elocutiuam. Rursus secundo iuxta nostra principia nulla res est, quæ non sit in formalitates infinitas, virtualiter distinctas scetilis: & tamen non suppetunt nobis infinita nomina ad eas inuicem discernendas, & seorsim exprimendas: similiter ergo quanquam differentia specierum infima à generibus, & proprietatibus suis adæquatè, & speciebus inadaquate distinguantur, non ob id necessum est, eas propria sibi, ac distincta nomina vendicare. Præterea tertio, id colligi videtur ex Aristotele Poster. tex. 27. vbi quod ait differentias in plus esse, quam species, seu speciebus vniuersiores, de differentiis nobis quidditatiue notis explicant Peripatetici omnes, quasi nimirum Aristoteles differentias nobis, ita notas, speciebus magis vniuersales, ac subalternas esse assereret: iuxta eum ergò differentia infima specierum, quidditatiua, & exacta ratione nobis sunt ignota: quid mirum ergo, si propriis nominibus designari nequeant, & aliena sibi arrogent? Etenim ex inopia conceptus proprii, & quidditatiui, proprii nominis inopia non potest non proficisci: Hoc pacto per pronomen, hoc, aut, illud, & similia indiuiduationem Petri designamus, cum tamen eiusmodi voces demonstratiuæ cuius alij indiuiduationi sint communes, videlicet quia indiuiduationem Petri strictè definire, & eius à quauis alia disconuenientiam, & veluti dissimilitudinem, quantum satis est, cognoscere haud valemus. Tandem in probationem huius instituti multa sunt à nobis adducenda metaph. lib. 5. tra& 1. nuper citatis.

33

Hinc respondeo ad primum argumentum contrarium eorum, quæ sunt initio capitis præcedentis proposita. Quemadmodum genus supremum, quod illud cunque sit, & siue ens, siue substantia v. g. per genus, & differentiam definiti nequit, cum genus superius supremo dari non possit, ita similiter nihil incommodi in eo videtur esse, quod differentia infima cuius speciei porro definiri nequeat per genus, & differentiam. Deinde respondeo: differentiam infimam equi v. g. ad quam significandam translaturum est hinnibile, fortasse definiri posse per aliquod genus; non illud tamen, cum quo speciem velut pars constituit, animal v. g. de quo solo est questio, sed per aliud nobis ignotum, & innominatum, haud secus, ac ipsa differentia infima equi, & cuiusuis alterius speciei nobis quidditatiue nota non est, nec proprio aliquo indigitata vocabulo.

Ad secundum respondeo, ens non includi formaliter in differentia vlla infima, vt late, & expresso

34

professo ostendendum est citato libro 5. metaph. tract. 1. Deinde esto includatur, quid inde id certe ab eius simplicitate, ac subtilitate proficitur: quo enim simplicior, & subtilior est res aliqua eo magis penetrat, seque immiscet, ut cernere datur in rebus physicis: ens autem vniuersalitatis suae gratia simplicissimum, ac subtilissimum est, omnisque compositionis etiam metaphysicæ, seu logicæ exors suapte natura: mirum ergo non est, quod conceptus omnes etiam ultimos penetrare possit, & petat, eosque magis transcendere, quam genus sibi subiectum, & differentia subalterna, quæ, ut vniuersalitatem, sic etiam simplicitatem ac subtilitatem entis minimè attingunt.

35

Ad tertium respondeo: sicut nihil est, aut esse potest obiectum huius actus, intellectio diuina, quod non sit quodammodo obiectum actus, qui huic voci, *voluntio diuina*, respondet: & tamen intellectio diuina ab eius volitione distinguitur; idemque in misericordia, & iustitia, aliisque Dei attributis accidit; ita similiter, esto, nihil sit, esseve possit obiectum huius actus, *hinnibile*, quod non sit obiectum huius actus animal, non propterea hinnibile, quodve per illud translatiue aut, si mauis, propriè significatur, erit formaliter animal. Ratio autem, cur equus sit formaliter animal, non est ea, quam intendunt aduersarij, sed potius compositio, qua equus ex animali, & hinnibili metaphysicè, seu logicè componitur: partem autem metaphysicam in concreto sumptam de toto metaphysico eadem usurpatione ratione formaliter prædicari apud omnes confessæ res est, atque manifesta: quæ ratio non procedit in differentia infima equi, ad quam significandam translatum est hinnibilis vocabulum: quippe quæ ex animali non componitur, alias non tam differentia futura esset, quam tota species, ut supra arguebamus. Ad hæc secundo: quidquid sit, an omne, quod est obiectum actus respondentis propriè aut translatiue huic voci, *hinnibile*, sit obiectum actus subiecti huic voci, animal, obiectum, inquam, materialiter & implicite: at certè tale non est formaliter, & explicite, cum nostris in principiis intellectus possit, & soleat obiectiue præscindere alteram earum formalitatem ab altera, quæ est earum virtualis distinctio, & hæc reciproca, valensque retrorsum.

36

Ad quartum respondeo. Hinnitus non est formaliter sensatio, & vita, cum equum hinnire, saltem diuinitus accidere possit, quin hinnitum sentiat, seve hinnire aduertat: quare non est cur hinnibile, aut principium hinnitus propriè sumptum sit formaliter principium vitæ, & sensationis, seu viuens, & sensibile. Insuper transeat, hinnitum, propriè loquendo, esse vitam, & sensationem equi, adeoque hinnibile eadem proprietate esse principium vitæ, & sensationis siue viuens sensibile; hoc sanè id tantum conuincitur, differentiam quandam notam, ac nominatam equi, eoque ipso non minus latè fuscā includere genus, ac differentiam subalternam: nos autem haud aliud statuimus supra, quam differentiam infimam equi quidditatiue ignotam, ac propriè innominatam, nec nisi in hinnibili latentem non transcendendi formaliter à genere animalis, differentiaque subalterna.

37

Ad quintum respondeo: differentia infima simplex est, & ex pluribus subalternis minime composita: tum, quia differentia indiuidualis est simplex, & nequaquam coalescens ex aggregatione plurium accidentium, ut plures Thomistæ censent, aduersus quos tamen agendum est in metaphysica: tum etiam

P. Lyncei Philosophia Tom. I.

quia in compositione physica forma specifica, & infima, hominis v.g. simplex est, omnium consensuet quidem iure optimo, cum sit spiritalis: similiter ergo in metaphysica compositione differentia specifica, & infima hominis simplex erit, & non plurium subalternarum cumulus. Atque ita de ea & de quacunque alià censent Conimbricenses, Fonseca, & plerique authores pro nostra opinione laudati superius.

38

Ad primam probationem oppositam dicendum est, rationale propriè sumptum esse quidem formaliter sensitium, & intellectuum, adeoque complexionem quandam plurium differentiarum subalternarum: cæterum ita usurpatum haud esse differentiam infimam hominis, sed quatenus transfertur ad significandum id, quod vis intellectiua hominis seorsim à gradu sensitiui addit supra vim intellectiue in communi, idque penes quod ab ea virtualiter distinguitur: huiusmodi autem occulta formalitas, nec nisi impropriè per rationalitatem significata non est sensitium, & intellectuum, nec esse probatur argumento contrario: erit ergo simplex, & incomposita.

39

Ad secundam probationem contrariam dicendum est, hoc, quod est actum esse simul practicum, & speculatiuum, seu mixti generis, nequaquam esse differentiam infimam actus intellectus, cum actus mixtus in tali, ac tali modo mixtum diuidi possit ulterius; quemadmodum sensibile diuiduum est in hoc, & illo modo sensibile, humanum scilicet, & belluinum. Cæterum ubi semel differentia superior sit inclusa formaliter in inferiori, qualis est actum intellectus esse mixtum respectu practici absolute, non erit cur includi nequeat in infima. Proinde secundo respondeo, actum simul practicum, & speculatiuum esse duos actus ratione distinctos, duobusque differentiis ratione distinctis constare, ex quibus vna differentia, ratione nostra componi nequit: ad modum, quo ex genere, & differentia vna species coalescit: quare, tametsi practicum absolute sit de conceptu, & quidditate practici simul, & speculatiui, non ob id differentia subalterna erit de conceptu formali infimæ, sed vna infima de conceptu duplicis infimæ, aut, si mauis, vna subalterna de conceptu duplicis subalternæ; propt nimirum quisque eas differentias practici, & speculationis habuerit, & siue eas in actu illo mixto, ac ratione nostra, duplici, malit infimas, siue subalternas.

40

Hæc dicta sunt iuxta magis communem: & à nobis etiam receptam sententiam, penes quam formalitatum virtualiter distinctarum inuicem quæuis est indiuisibilis. Quod si infinitarum formalitatum nulla non sit infinities diuisibilis, ut tanquam probabile admitteremus in loco; ita quidem fatendum est differentiam infimam, & specificam: haud esse simplicem omni sensu, sed aliquo compositam: cæterum ea compositio non est differentiarum subalternarum quam solummodo refutamus, sed aliarum formalitatum inferiorum. Itaque differentia infima equi, v.g. ad quam, ut toties dictum est, significandam translata est hinnibilitas, haud est composita ex differentia viuens, & differentia sensibilis, aliisque innumeris id genus; sed potius eius infinita compositio, & numerositas haurienda est ex aliis gradibus metaphysicis quibus nimirum, vel infinitas partes continuas materiæ, vel, si mauis, formæ respiciat, aut certè aliqua alia connotata numero omni carentia. Maneat ergo, tum ei differentia, tum cuius alteri infimæ, eam constare simplicitatem, qua de loquimur, tametsi sit expers alterius simplicitatis, quæ

F f 3 est

est extrâ præsentem controuersiam, quæque potius spectat ad aliam. Vt autem eo vnde digressus sum, reuertar, alia solutio superioris argumenti ordine quinti; nimirum ea, qua mox fiet satis, tum sexto, tum etiam septimo.

- 41 Ad quæ respondeo; binarium, ternarium, & sequentes sine fine combinationes esse differentias numeri, & apprehensuum, iudicatum, & discursuum esse quoque differentias actus intellectus nostri: cæterum alterutras differentias esse nominatas & speciebus suis parat, ab eisque prorsus indistinctas: Quare, quod includant genus, nihil aliud esse, quam hoc in speciebus formaliter claudi. At in præsentis sermo nobis est duntaxat de differentiis numeri, & cognitionis à speciebus suis distinctis, iisque minus latè fufis, & quæ tametsi per binarium, ternarium, &c. nec non apprehensuum, iudicatum, & discursuum translatitiè, & improprie significentur; at propriis sint destitutæ nominibus, & hoc sensu occultæ, & innominatæ: Huiusmodi autem in differentiis, ecquis non videat, nihil habere roboris sextum, & septimum argumentum aduersus nostram obiecta sententiam? Ea ergo est contrariæ præferenda,

CAPVT V.

Due alia difficultates circa diuisionem differentie in infimam, & subalternam.

- 42 **P**rior est, quatenus, tum ipsum diuisum, tum etiam membra diuidentia sint abstractioni obnoxia? Cui respondeo triplici assertionem. Assero igitur primò: differentia infima, speciesque vltimò constitutiuæ nequit ab hac, & illa abstrahi. Suadetur autem: quia magis distat vna differentia specifica ab alia, quam vnum indiuiduum ab alio, cum eiusmodi differentie sint dissimiles, indiuidua vero non tam dissimilia sint, quam distincta: Sed indiuidua ita distant inuicem, vt conuenire, & coalescere nequeant in vnam, eandemque rationem communem: id ipsum ergo dicendum est à fortiori, vt aiunt, de differentiis specierum infimis. Rursus secundo, quia alioqui ratio illa communis, & abstracta differentie infimæ foret, & non foret differentia infima. Neque non sequeretur processus in infinitum in differentiis specierum vltimis; & alia incommoda quæ supra tract. 4. probatum est sequi ex ratione communi indiuidui.

- 43 Assero secundo: Nequit etiam abstrahi ratio communis differentie ab infima, & subalternam. Probatur assertio hunc in modum. Nam ratio illa communis, & abstracta esset, & non esset differentia subalternam, repugnat ergo: non esset; quemadmodum enim animal vt sic non est formaliter homo, à quo abstrahitur ita etiam differentia hoc ipso, quod sit abstracta ab infima, & subalternam nequit esse formaliter subalternam: Deinde esset necessaria ratione subalternam, quæ est altera pars contradictionis: siquidem differentia subalternam est ea, quæ prædicatur de pluribus differentibus specie, atque, vt visum est superius, hoc solo differt ab infima: sed ratio communis differentie abstracta ab infima, & subalternam de his, ac proinde de pluribus differentibus specie prædicatur: quid ergo ei deesse potest, ad rationem differentie subalternam?

- 44 Respondebit fortasse aliquis huic argumento, differentiam vt sic, & vniuersalissimè sumptam non

esse formaliter subalternam, quia, licet prædicetur de pluribus differentibus specie, non tamen in quale quid, sed in quid: cuius ratio est, quoniam hæc, & illa differentia hincibile v.g. & sensibile, ita sunt instituta, vt respectu illarum differentia vt sic, non sit differentia, sed genus, vt accidens respectu huius. & illius est genus, & non accidens in actu exercito, vt aiunt, sed improprie, & in actu signato ad summum: proinde ratio differentie abstracta, de qua est in præsentis quæstio, non est subalternam differentia; oportet enim, hanc prædicari de pluribus differentibus specie in quale quid, & non in quid, siue instar generis.

Verum si differentia vt sic, & latissimè fusa est genus respectu huius, & illius differentie; cedo, quorum inferiorum respectu sit differentia? atque idem redibit argumentum: nulla certe possunt assignari, quam genera, & species, quæ differentiam illam in communi prout contractam per suas peculiare inuoluunt: differentia ergo in communi, qua de loquimur, prædicatur de pluribus generibus, ac de pluribus speciebus in quale quid: ergo prædicatur velut differentia & in quale de pluribus differentibus specie, & quod plus est genere etiam: nisi vero species differre specie, & genera genere ausis inficiari; ergo est formaliter subalternam: quod tamen repugnat, cum ab ea abstrahatur non minus, quam ab infima.

Præterea differentia vt sic, semel admissa, est prædicabilis in quale quid de aliquibus multis: at non de multis solo numero differentibus: ergo etiam de pluribus specie differentibus; quemadmodum oportet, vt sit formaliter differentia subalternam: Maior est citra dubium: minor suadetur: si differentia vt sic esset restricta ad inferiora solo numero differentia, sanè nulla esset differentia particularis, quæ prædicari posset, nisi de inferioribus solo numero diuersis: adeoque nulla esset subalternam: quemadmodum, si prædicabile vt sic ad sola inferiora similia sponte sua restrictum esset, profectò nullum ex quinque prædicabilibus in particulari alia inferiora præterquam similia posset vendicare. Nec valet, si respondeas, præcindi ab eo, quod inferiora differentia vt sic debeant esse solo numero, vel etiam specie differentia inuicem: Namque eiusmodi præcisis est coniuncta cum aptitudine, & non repugnantia quadam differentie, vt sic ad inferiora specie diuersa: hoc autem satis, superque est, vt sit formaliter subalternam.

Assero tertio: probabilius videtur, ab hac, & illa differentia subalternam abstrahi posse rationem communem, atque vniuersalem differentie subalternam. Suadetur primò: quoniam nulla repugnantia earum, quas paulo supra comperimus in abstractione differentie infimæ vt sic ab hac, & illa, aut differentie latissimè fuscæ ab infima, & subalternam procedit in ratione communi, & abstracta differentie subalternam, vt intuenti palam erit: quorsum ergo negetur? Secundo, quia genus in communi abstrahitur ab omnibus generibus in particulari: quid ni ergo differentia subalternam ab hac, & illa?

Contra tertiam hanc, & postremam assertionem nihil video, quod difficultatem possit aliquam facere. Contra secundam illud potest obici: nisi detur ratio communis, & abstracta differentie vt sic ab omnibus, & singulis, fieri non posse, vt differentia sit vnum prædicabile: Consequens autem est absurdum. Sed respondeo; tametsi ratio communis, & vniuersalis differentie latissimè fuscæ nequaquam detur, nihilominus